

Forskere: Der er brug for en bæredygtig læreruddannelse til erstatning af 2013-reformen

1



”Dygtigt lærerarbejde udfoldes i omgangen med elever, forældre, ledelse og hinanden,” skriver to debattører. – Kristelig Dagblad 22. november 2018.

Thyge Winther-Jensen og Kirsten Krogh-Jespersen

Dette er et. Indlægget er udtryk for skribentens egen holdning.

Annonce

Dygtigt lærerarbejde udfoldes i omgangen med elever, forældre, ledelse og hinanden, og det fordrer, foruden takt, faglig indsigt og fortrolighed med pædagogiske begreber, skriver forskere

UDDANNELSE AF dygtige lærere er vitalt for samfundets trivsel og udvikling. Læreruddannelsen fra 2013 repræsenterer imidlertid en kraftig kvalitetssænkning. På afgørende punkter er der tale om et brud med et par århundreders måde at uddanne lærere på. Så tidligt som i 1838 skrev G.P. Brammer i sin "Lærebog i Didaktik og Pædagogik": "(...) thi den, som handler uden Theorie, handler uden Bevidsthed om, hvad han gjør, hvorfor han gjør det saaledes, og i hvilken Forbindelse hans Gjerning staar med Andres."



Læs også

Folkeskoler mangler lærere med den rette ekspertise

Bruddet med dansk tradition viser sig for det første i det så godt som totale fravær af pædagogisk teori. Teorier om overførsel af viden og værdier fra generation til generation har ligget mennesker på sinde til alle tider.

Pædagogikken har en lang og for kommende lærere inspirerende historie. Det er derfor foruroligende, så lavt det pædagogiske og didaktiske fagområdes egenverdi som teoretisk fag og som kultur- og dannelsesfag vurderes i den nuværende uddannelse. I stedet reduceres det in absurdum til redskab for det, der i øjeblikket skønnes at trænge sig på.

For det andet viser bruddet sig i den styrke, hvormed kompetencetænkningen er slået igennem. I kølvandet på blandt andet Pisa-forskrækkelsen omfavnede politikere og planlæggere en kompetencetænkning, der i sin tid blev udviklet ved

amerikanske universiteter og viderebefordret gennem internationale organisationer, indtil den fandt vej ind i nogle nationale systemer som for eksempel det danske. Kompetencetænkningen har resulteret i opløsning af uddannelsen i kompetenceområder og en lang række læringsmål, som for eksempel ”den studerende har viden om klasse-, lærings- og gruppeledelse”, hvorefter ”den studerende kan facilitere interaktions- og læreprocesser, således at de er befordrende for elevernes trivsel og læring”.



Læs også

Norsk professor: PISA-undersøgelser skader vores skoler

Kan en sådan anvendelse af kompetencetænkningen, udtrykt som entydige forbindelser mellem ”har viden om” og ”kan”, mellem ”viden” og ”kunnen”, resultere i stort andet end varm luft og florumvundne hensigtserklæringer? Væk er belysningen af det komplekse og mangeartede forhold mellem viden og kunnen. Væk er blot en antydning af indholdsmæssig progression i mængden af mål. Væk er beskrivelsen af et egentligt fagligt indhold, der er betingelsen for, at de fine hensigter kan opnås. Væk er beskrivelsen af en langtidsholdbar kerne af stof til fremme af lærer-identitet og stolthed.

Med mængden af moduler og kompetencemål er den nuværende uddannelse desuden blevet et svært vanskeligt puslespil. Det kunne se ud, som om nedskæringer i de studerendes timetal er omsat i en vækst i ledelseslaget, som skal få puslespillet til at gå op. Med det resultat, at folkene på gulvet, lærere og studerende, er blevet koblet fra beslutninger om hvorfor, hvad og hvordan.

Dygtigt lærerarbejde udfoldes i omgangen med elever, forældre, ledelse og hinanden, og det fordrer, foruden takt, faglig indsigt og fortrolighed med

pædagogiske begreber. Det fordres ikke mindst for at kunne vurdere og imødegå mængden af pseudopædagogisk slang og modeudtryk og smarte quick fix-programmer, som lærerne af kommuner sættes på den håbløse og ofte dyre opgave at føre ud i livet.



Læs også

Forsker ser ikke tegn på faglig fremgang efter skolereform

Vi rejser spørgsmålet, om ikke tiden er inde til at sadle om og genoptage traditionen i dansk læreruddannelse, som grunden blev lagt til med Brammer og andre, og som forblev grundstammen i de efterfølgende love indtil 2013, med 1966-loven som et velforberedt og gennemarbejdet højdepunkt. Det vil blandt andet sige at respektere fagenes – også de pædagogiske fags – egenart og -værdi og at styrke sammenhængen og intensivere samvirket mellem linjefag, pædagogiske fag og praksisstudier i skolen. Sigtet var dengang og bør også fremover være at kvalificere til reflektiv lærerpraksis ved at udvikle vurderingsevne, dømmekraft og færdighed i at bruge fagområdernes begreber, principper og perspektiver i skiftende pædagogiske situationer, at kvalificere til lærernes kontinuerlige analyser af forholdet mellem undervisning og læring og den aldrig forstummede samtale med elever, forældre, ledelse og hinanden om elevernes læring og udvikling.

Thyge Winther-Jensen er professor emeritus ved DPU – Danmarks institut for Pædagogik og Uddannelse, Aarhus Universitet. Kirsten Krogh-Jespersen er lektor, cand.pæd., ph.d.